

## Î N C H E I E R E

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Tatiana Vieru  
Maria Ghervas  
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva Alinei Guidea cu privire la restituirea cheltuielilor alocate pentru instruirea în rezidențiat,

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoria Ungheni,

### c o n s t a t ă :

La 18 aprilie 2018 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alinei Guidea cu privire la restituirea cheltuielilor alocate pentru instruirea în rezidențiat (f.d. 2-4).

În motivarea acțiunii reclamantul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a indicat că la 15 decembrie 2014 a încheiat cu pârâta Guidea Alina contractul nr. 654/14 privind instruirea în rezidențiat și plasarea în câmpul muncii a medicilor și farmaciștilor.

Reclamantul a susținut că conform prevederilor contractului menționat, Republica Moldova și-a asumat obligația de a asigura instruirea pârâtei Alina Guidea la studii postuniversitare în rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, în baza contractului individual încheiat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Reclamantul a punctat că conform p. 4.2. lit. a) din contract, pârâta și-a asumat obligația ca după absolvirea rezidențiatului să activeze cel puțin trei ani, la stat, conform repartizării Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Reclamantul a precizat că la 15 iulie 2016 a eliberat pârâtei Alina Guidea certificatul de repartizare nr. 07/MMI/16, pentru angajare în cadrul Centrului Național de Sănătate Publică, însă pârâta Alina Guidea, nu și-a onorat obligațiile contractuale.

Reclamantul a remarcat că potrivit calculelor prezentate de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu” prin scrisoarea cu privire la

costurile de instruire a studenților și rezidenților în cadrul Universității nr. 03-2673 din 28 iulie 2017, cheltuielile suportate de stat pentru instruirea Alinei Guidea constituie suma de 232126 de lei.

Reclamantul a notat că în situația în care pârâta Alina Guidea, nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate de a se angaja și de a activa un termen de 3 ani conform repartizării nr. 07/MMI/16 din 15 iulie 2016 eliberate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în funcția de medic dermatovenerolog în cadrul Centru Național de Sănătate Publică, și a produs un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 232126 de lei, se atestă necesitatea restituirii sumei de 232126 de lei, cheltuită din contul bugetului de stat pentru instruirea universitară și postuniversitară pentru pârâta Alina Guidea.

La 17 mai 2018 reclamantul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a depus cerere chemare în judecată concretizată, prin care a solicitat încasarea de la Alina Guidea în beneficiul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a sumei de 232126 de lei, cu titlu de cheltuielile alocate pentru instruirea în rezidențiat.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoria Ungheni, a fost admisă acțiunea depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și a fost încasat de la Alina Guidea în beneficiul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale suma de 232126 de lei, cu titlu de prejudiciu (f.d. 42, 54-55, vol. I).

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoria Ungheni (f.d. 166-182, vol. I).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a admis acțiunea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și a încasat din contul Alinei Guidea suma de 232126 lei, cu titlu de cheltuieli alocate pentru instruire.

Or, prin semnarea contractul privind instruirea în rezidențiat și plasarea în câmpul muncii a medicilor și farmaciștilor nr. 654/14, între Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și pârâta Alina Guidea, ultima s-a obligat ca după absolvirea rezidențiatului să activeze cel puțin trei ani conform repartizării Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, iar dacă nu va respecta stipulările contractului semnat, acesta este obligată să restituie integral cheltuielile pentru instruirea universitară, din contul bugetului de stat, și postuniversitară în volumul calculat de Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

În această ordine de idei, instanța de apel a reliefat că în capitolului IV al contractului nr. 654/14, sunt stipulate obligațiile părților, unde pe de o parte sunt indicate obligațiile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: de a asigura medicul rezident cu bursă pe anii de studii în rezidențiat în conformitate cu legislația în vigoare și de a asigura medicului rezident condiții optime de instruire; iar pe de altă parte obligațiile medicului rezident Alina Guidea: după absolvirea rezidențiatului să activeze cel puțin trei ani conform repartizării Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, iar în cazul în care tânărul specialist va fi exmatriculat pe parcursul anilor sau după absolvire, nu va respecta stipulările contractului semnat, acesta este obligat să restituie integral cheltuielile pentru instruirea universitară din contul bugetului de stat și postuniversitară în volumul calculat de Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Instanța de apel a stabilit că în situația în care pârâta Alina Guidea, nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate de a se angaja și de a activa un termen de 3

ani conform repartizării nr. 07/MMI/16 din 13 iulie 2016 eliberate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în funcția de medic în cadrul Centrului Național de Sănătate Publică, a produs un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 232126 de lei.

Prin urmare, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în virtutea raportului juridic obligațional, în calitatea sa de creditor, este îndreptățit să solicite de la Alina Guidea restituirea sumei de 232126 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea ultimei, în condițiile în care aceasta nu a respectat obligația sa de a activa un termen de 3 ani conform repartizării nr. 07/MMI/16 din 13 iulie 2016 eliberate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în funcția de medic în cadrul Centrului Național de Sănătate Publică și astfel, prima instanță corect a admis pretenția dată.

Pe cale de consecință, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul reprezentantului apelantei precum că nu a fost probat dacă astfel de sume de bani, calculate și solicitate de reclamant, în condițiile în care nu au fost specificate în contract, sunt aprobate prin careva acte normative, or, acest fapt este stipulat expres în pct. 4 din Hotărârea Guvernului cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști nr. 1396 din 24 noiembrie 2003, în care este stipulat că în cazul nerespectării de către tinerii specialiști a contractului semnat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ei sînt obligați să restituie cheltuielile pentru instruirea universitară, din contul bugetului de stat, și postuniversitară în volumul calculat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

De asemenea, a fost apreciat critic și argumentul reprezentantului apelantei, avocatul Caragia Elisaveta referitor la faptul că la momentul încheierii contractului s-a profitat de starea de vulnerabilitate/ignoranță a Alinei Guidea, care (în cazul contractului de admitere la studiile universitare) nu conștientiza la vârsta de 18 ani întinderea obligațiilor asumate prin semnarea unui contract, modul de interpretare a unor clauze contractuale, dat fiind că în acesta este inserată o clauză neclară, imposibil de evaluat, referitoare la restituirea cheltuielilor pentru instruire în cazul neonorării obligației de a munci timp de 3 ani conform îndreptării Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, or, contractul a fost încheiat prin acordul de voință a apelantei Alina Guidea, care a avut posibilitatea să ia cunoștința de conținutul acestuia.

Cu referire la argumentul avocatul Caragia Elisaveta, precum că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, urma să se adreseze cu cerere prealabilă în care să fie concretizate aceste sume, astfel încât pârâta Alina Guidea să dispună de posibilitatea de a cunoaște întinderea obligațiilor pretinse de cealaltă parte contractantă, să poată iniția careva negocieri, discuții, explicații, instanța de apel a învederat că din conținutul obligațiilor stipulate în sarcina medicului (farmacistului) rezident, în Hotărârea Guvernului cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 și în pct.4.2. al contractului nr. 654/14, rezultă cu certitudine că contractul dat reprezintă un contract administrativ, reglementat de principiile și normele dreptului administrativ, precum și dreptului muncii, care implică executare și exercitarea prerogativelor de autoritate publică de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, nefiind aplicabile normele dreptului privat (civil) dat fiind faptul că părțile nu sunt în raporturi de drept privat, astfel că Ministerului Sănătății, Muncii și

Protecției Sociale nu-i revine vre-o obligație de a recurge la procedura de soluționare prealabilă al acestui litigiu.

Or, contractul nr. 654/14, reprezintă un contract administrativ, pentru care legislația nu prevede procedura soluționarăți prelabile de către autoritatea administrativă emitentă, părțile nu sunt pe picior de egalitate juridică, după cum stabilesc prevederile din Codul civil, dar se află în prezența unui contract administrativ, pentru care nu există nici un impediment legal sau contractual prevăzut în sarcina reclamantului pentru soluționarea pe cale extrajudiciară al acestui litigiu.

Cît privește argumentul reprezentantului apelantei, avocatul Caragia Elisaveta că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ilegal solicită și restituirea burselor în contul cheltuielilor de instruire, instanța de apel a conchis că contractul nr. 654/14, prevede expres că în cazul nerespectării stipulărilor contractului, tânărul specialist urmează să restituie integral cheltuielile pentru instruirea universitară din contul bugetului de stat și postuniversitară în volumul calculat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

În concluzie, instanța de apel a statuat că instanța de fond a dat o apreciere completă, obiectivă, justă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a părților la proces.

La 08 iulie 2019 Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia a reiterat aceleași argumente care au fost indicate și în cererea de apel și explicațiile la cererea de apel, insistând asupra faptului că, deși nu renunță la argumentele referitoare la nulitatea absolută a contractului, care poate fi luate în considerare și de instanța de judecată din oficiu, din argumentele și probele administrate de către instanța de judecată ar putea fi admisă cererea de chemare în judecată doar în partea ce ține de solicitarea încasării cheltuielilor de instruire în perioada universitară în mărime de 56000 de lei, iar pentru perioada postuniversitară în mărime de 38499 de lei, cum este indicat în tabelul anexat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în total suma de 94499 de lei.

Suplimentar, recurenta a menționat că obligația înserată în pct. 4.2 lit. b) din contractul nr. 654/14, nu a fost determinată la momentul semnării contractului și respectiv este imposibil de determinat ulterior cu certitudine. Astfel, neindicarea modului în care urma a fi individualizat sau determinat obiectul actului juridic echivalează, practic, cu lipsa obiectului și atrage nulitatea actului juridic.

Recurenta a invocat că pentru a proba faptul că obiectul contractului, ce a servit ca temei pentru depunerea prezentei acțiuni de către intimat, este nedeterminat și imposibil de determinat, a anexat la materialele cauzei decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității în care sunt expuse circumstanțe relevante pentru prezenta cauză.

Recurenta a punctat că contractul pentru efectuarea studiilor postuniversitare nr. 654/14, la fel ca și cel semnat la înmatricularea sa (contract din 28 octombrie 2008) pentru efectuarea studiilor universitare, este un contract standard – la care studentul/rezidentul poate să adere fără a putea negocia condițiile acestuia. De altfel, studentul se vede impus să semneze contractele, dat fiind faptul că deja la 28 octombrie 2008 nu mai poate participa la admiterea la o altă universitate, urmând

a pierde un an de studii în cazul refuzului de a semna contractul, iar contractul de instruire în rezidențiat a fost semnat la 15 decembrie 2014, când deja medicul rezident nu are posibilitatea în timp de a alege alternative mai avantajoase.

Recurenta a invocat că în costul de instruire a unui student nu este inclusă bursa primită de acesta. Respectiv, consideră că plata burselor este stabilită de către instituția de învățământ dintr-un fond separat și este condiționată de obținerea unor rezultate, totodată reprezentând o modalitate de stimulare a studenților de a învăța bine.

Recurenta a notat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea incidentă speței.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la proces, la 08 mai 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 183, vol. I), însă date confirmative despre recepționarea acesteia de către Alina Guidea, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia, prin intermediul oficiului poștal, la 08 iulie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 07 august 2019, în adresa intimatului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost expediată copia recursului declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia (f.d. 34, vol. II).

La 23 august 2019 intimatul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1<sup>1</sup>) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alina Guidea, reprezentată de avocatul Elisaveta Caragia împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva Alinei Guidea cu privire la restituirea cheltuielilor alocate pentru instruirea în rezidențiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan